

Ἡ Ἱστορία τῆς ἐκκλησίας

ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

Ἁγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, 1054 μ.Χ. Ὁρα θείας Λειτουργίας. Ἀτμόσφαιρα μυσταγωγική. Καί ξαφνικά εἰσβάλλει ὁ καρδινάλιος* Οὐμβέρτος μέ δύο συνοδούς. Εἶχε σταλεῖ ἀπό τόν πάπα Λέοντα Θ', νά διαβιβάσει τή διεκδίκησή του νά ἀσκει ἐκκλησιαστική ἐξουσία στήν Ἀνατολή. Δέν ἔγινε δεκτή, γι' αὐτό καί τώρα ἀφήνει προκλητικά πάνω στήν Ἁγία Τράπεζα τό τρομερό ἔγγραφο: ἀφορισμό τοῦ Πατριάρχη καί τῶν Ὁρθοδόξων! Σπεύδουν νά τόν προλάβουν νά ἀποσύρει τό ἔγγραφο, μά δέν τό πετυχαίνουν. Δραματικές ὥρες...

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μιχαήλ Κηρουάριος ἔρχεται ἀντιμέτωπος μέ τήν προσβολή καί τήν ἀδιαλλαξία. Καί σηκώνοντας τό βάρος τῆς εὐθύνης μαζί μέ συνοδικούς, ἀπορρίπτει τό βλάσφημο ἔγγραφο καί προβαίνει σέ ἀφορισμό ἐκείνων πού τό ἔγραψαν καί τό ὑπέγραψαν.

Ἔτσι συντελέσθηκε τό Μέγα Σχίσμα μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσης. Ἦταν 20 Ἰουλίου τοῦ 1054 μ.Χ.

ζητήθηκε ἡ γνώμη του! Αὐτό τό γεγονός ἀποτελέσει μία πρώτη ἀφορμή ρήξης στίς σχέσεις Ἀνατολῆς καί Δύσης.

Στό μεταξύ ὁ πάπας ἄπλωνε τή δράση του καί σέ ἄλλες περιοχές καί ἐπέβαλλε τίς θέσεις καί τήν κυριαρχία του, ὅπως στήν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας. Οἱ κινήσεις αὐτές τοῦ πάπα καί οἱ καινοτομίες του προκαλοῦσαν τήν ἀνησυχία καί ἀντίδραση τῆς Ἀνατολῆς.

Τί εἶχε προηγηθεῖ;

Τό Σχίσμα δέν ἦταν ἓνα ξαφνικό γεγονός. Πολλούς αἰῶνες νωρίτερα εἶχαν ἀρχίσει νά διαφαίνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, πού διογκώθηκαν λόγω τῆς ἐπιρροῆς τῶν Φράγκων, οἱ ὁποῖοι ἐπηρέασαν βαθιά τή Δύση στή νοοτροπία καί τόν πολιτισμό της.

Τό 858 μ.Χ. στόν πατριαρχικό θρόνο μετά ἀπό πίεση τοῦ Καίσαρα Βάρδα ἀνέβηκε ὁ Μέγας Φώτιος. Ὁ πάπας Νικόλαος Α' διαμαρτυρήθηκε γιατί δέν

Ποιά ἦταν τά βασικά αἷτια τοῦ Σχίσματος;

• **Τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα.** Ἡ ἀξίωση δηλαδή τοῦ πάπα νά ἐξουσιάζει τήν Ἐκκλησία ὅλη, νά εἶναι «ἐπίσκοπος ἐπισκόπων». Νά εἶναι πρῶτος καί νά ἀποφασίζει ἐκεῖνος. Αὐτό ὅμως ἦταν ἀντίθετο πρός τό συνοδικό - δημοκρατικό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἐκφραζόταν μέχρι τότε στήν Ἀνατολή.

• **Ἡ προσθήκη** ἀπό μέρους τῶν παπικῶν στό Σύμβολο τῆς πίστεως - πού μέ ἀγῶνες ἡ Ἐκκλησία τό εἶχε

κατοχυρώσει μέ τίς Οἰκουμενικές Συνόδους- **τοῦ περίφημου filioque (φιλιόκβε)**, ὅτι δηλαδή τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐκπορεύεται καί ἀπό τόν Υἱό. Αὐτή ἦταν μιά αὐθαίρετη προσθήκη, ἐντελῶς ἔξω ἀπό τό ὀρθό δόγμα τῆς Ἐκκλησίας, καθώς δημιουργεῖ δυαρχία στήν Ἁγία Τριάδα καί ἀποτελεῖ ὑποτίμηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

• **Καινοτομίες στή λατρεία καί στή διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας.**

• **Ἡ ἵδρυση παπικοῦ κράτους** τόν 8^ο αἰῶνα, κάτω ἀπό τήν κάλυψη τοῦ Φραγκικοῦ κράτους, πού τότε ἱδρύθηκε. Ὁ πάπας γίνεται πολιτικός ἄρχοντας στό κράτος τοῦ Βατικανοῦ. Αὐτό ὅμως εἶναι ἀντίθετο στήν ἀλήθεια ὅτι ἡ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι κοσμική ἀλλά πνευματική καί ὅτι ἡ Ἐκκλησία προσβλέπει στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅχι μέ τήν ἐγκόσμια ἀλλά τήν αἰώνια προοπτική της.

Συνέπειες τοῦ Σχίσματος

Οἱ συνέπειες ἀπό τόν ἐπώδυνο αὐτόν τραυματισμό τῆς Ἐκκλησίας ἦταν τεράστιες. Ἡ Δύση ἀπομακρυνόταν ἀπό τήν Ἀνατολή, ὥσπου τέλος ἔγινε καί ἐχθρός της, καθώς μέ τή συμβολή της ἔγιναν οἱ φοβερές Σταυροφορίες, πού συνετέλεσαν στήν ἀποδυνάμωση τοῦ Βυζαντίου καί τήν ἀδυναμία του νά ἀντιμετωπίσει τήν ἐπέλαση τῶν Τούρκων. Τό σημαντικότερο ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Δύση ἀποκόπηκε ἀπό τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας κι ἔτσι ὁ παπισμός κατέληξε νά γίνει μία ἀπό τίς μεγαλύτερες αἱρέσεις.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πονᾷ γιά τά παιδιά της πού ἀποκόπηκαν ἀπό τό σῶμα της καί προσεύχεται συνεχῶς γιά τήν ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν, ὥστε ὅλοι οἱ χριστιανοί νά γίνουν μία Ποίμνη, ὅπως τό θέλει ὁ Κύριός μας.

ΛΥΔΙΑ

* καρδινάλιος: ἀνώτερος κληρικός τῆς παπικῆς ἐκκλησίας

